

Алімова Ірина Євгенівна

*аспірант кафедри європейської інтеграції та права
Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0003-3785-4774

e-mail: ms.mudriks@gmail.com

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Розглянуто теоретичні підходи до інституційного забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Розкрито напрями функціонування органів публічної влади в частині врегулювання питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Проаналізовано проблематику внутрішньо переміщених осіб та необхідність спеціальних підходів до інституційного забезпечення соціального захисту цієї категорії громадян. Обґрунтовано основні напрями удосконалення інституційного забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Акцентовано увагу на важливості підвищення дієвості органів місцевого самоврядування в контексті оптимізації соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

Ключові слова: соціальний захист; внутрішньо переміщені особи; інституційне забезпечення; окуповані території; органи публічної влади; державна політика.

Постановка проблеми. Наслідком військового конфлікту на Донбасі та анексії Криму Російською Федерацією стала поява значної кількості осіб, змушених мігрувати з місць постійного проживання. Поява в Україні численного обсягу внутрішньо переміщених осіб загострила проблеми, пов'язані із їх соціальним захистом: отриманням соціальних виплат та допомог, поселенням та безболісною інтеграцією із суспільними формаціями, які стали новим місцем проживанням біженців. З огляду на це, посилюється роль та значення інституцій, відповідальних за соціальний захист внутрішніх мігрантів та забезпечення виконання конституційних норм щодо гарантій прав та свобод усіх громадян України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика внутрішньо переміщених осіб та їх соціального захисту порушується у публікаціях таких дослідників: Н. Авдеєвої, І. Аракелової, І. Басової, І. Булик, С. Булеци, В. Вашковича, О. Волоха, І. Головея, Т. Доронюка, Л. Казакової, Н. Камінської, А. Крупія, Т. Кульчицького, М. Менджула, О. Перепелюкової, О. Росула, А. Солодька та інших. Все ж залишається актуальною та такою, що потребує нагального врегулювання, проблема покращення інституційного забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, відповідно до чого існує потреба детальних та ґрунтовних наукових досліджень у зазначеній сфері.

Виокремлення невіршених раніше частин загальної проблеми.

Метою статті є оцінка інституційного забезпечення у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні та обґрунтування напрямів оптимізації функціонування органів публічної влади в контексті досліджуваного питання.

Часткою загальної проблеми залишається розкриття спрямувань функціонування органів державної влади з боку регулювання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб; розгляд проблеми внутрішньо переміщених осіб та необхідність спеціальних підходів до інституційної підтримки соціального захисту цієї категорії громадян; мотивування основних напрямів удосконалення інституційного забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб; вагомість підвищення ефективності органів місцевого самоврядування в роботі з внутрішньо переміщеними особами.

Виклад основного матеріалу. Проблема внутрішньо переміщених осіб не є новою для України. Внаслідок вибуху на Чорнобильській АЕС у 1986 р. із заражених територій в інші області мігрувало понад 162 тис. осіб [1]. Як реакція на цю трагедію та потребу врегулювання ситуації із внутрішнім вимушеним переміщенням осіб, які проживали на території зараження, був прийнятий Закон Української РСР “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” № 796-ХІІ від 28.02.1991 р. [2].

Тому Україна, маючи такий досвід, у сучасних умовах реагує на існування категорії внутрішньо переміщених осіб прийняттям відповідної нормативно-правової бази та формуванням відповідного інституційного середовища.

Так, протягом 2014 – 2016 рр. в Україні було закладено важливі нормативно-правові та інституційні основи щодо забезпечення прав і свобод переселенців – прийнято Закон України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” № 1706-VII від 20.10.2014 р. [3], а також низку підзаконних нормативних актів Кабінету Міністрів України [4]. Окрім того, створено Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, яке є державним міністерством в Україні, офіційно створеним 20 квітня 2016 р. для управління окупованими районами Донецької, Луганської та Кримської областей, які постраждали від російської військової інтервенції 2014 р. [5].

В українському суспільстві існує національна система соціального захисту, яка відповідає сучасним викликам сьогодення, базується на нормах Конституції України, у якій задекларовано курс на побудову соціальної правової держави [6], а також гарантує у нормативно-правовому порядку реалізацію права на соціальне забезпечення та захист, яке є одним із найважливіших конституційних прав громадян. Зокрема, в державі функціонує широкий спектр інституцій, які повинні здійснювати функції щодо соціального захисту та соціального забезпечення усіх верств населення, зокрема осіб, які потерпіли внаслідок російської агресії на анексованих територіях Автономної Республіки Крим або на територіях Донбасу, тимчасово окупованих Росією.

Окрім того, питання внутрішніх мігрантів належать до компетенції Міністерства соціальної політики, яке повинно врегульовувати проблеми соціального захисту усіх категорій громадян України [7].

Зазначені міністерства є державними органами виконавчої влади України, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. До категорії інституційного забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб належить і Служба безпеки України як правоохоронний орган спеціального призначення, що забезпечує державну безпеку України і підпорядковується Президенту України. Вони функціонують відповідно до нормативних актів уряду, а також законодавства, прийнятого Верховною Радою України. Відповідно, ці інституції мають загальнодержавне значення, а їх повноваження поширюються на територію всієї держави.

Водночас відповідальними за реалізацію регіональної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб є місцеві органи державної влади. Вони повинні реалізовувати завдання держави щодо забезпечення біженців житлом на підпорядковуваній їм території, а також наданням їм належних соціальних виплат та допомог.

Доцільно зазначити, що інституційне забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб потребує значного вдосконалення, оскільки на сьогодні існує низка проблем, які стосуються внутрішніх мігрантів і які навіть за наявності відповідної нормативно-правової бази потребують нагального вирішення. Зокрема, необхідно акцентувати увагу на ролі благодійних та громадських організацій, які в контексті інституційного забезпечення багато в чому перевищують інституції державної влади, вирішуючи складні питання юридичного змісту для внутрішньо переміщених осіб. Зокрема, йдеться про соціальні виплати, процедура виплати яких досить часто є непрозорою та незрозумілою. У цьому питанні інституції державної влади не готові допомагати внутрішнім мігрантам, а громадяни залишаються сам на сам зі своїми проблемами. Тоді громадські організації допомагають переселенцям консультаціями та юридичним супроводом отримати належні соціальні виплати.

Житлове питання є болючим для більшості внутрішньо переміщених осіб, оскільки законодавство гарантує громадянам компенсувати витрати на винаймання і оплату житла. Проте на практиці внутрішні мігранти змушені самі вирішувати цю проблему. Такий стан речей можна розцінювати як пряме порушення чинного законодавства в аспекті компенсації фінансів за оренду житла.

Стосовно виплат, то тут також ще існує важлива проблема отримання компенсацій. Кабінетом Міністрів визначено, що соціальні виплати внутрішньо переміщені особи можуть отримувати лише в відділеннях ПАТ “Державний ощадний банк України”. Це створює багато незручностей для українських громадян, які часто не мають вільного доступу до належних установ для того, щоб отримати свої кошти.

Проблема працевлаштування є актуальною для переселенців, які часто відчують дискримінаційні прояви щодо себе з боку роботодавців. Нерідко такі особи потребують підвищення своєї кваліфікації для отримання роботи.

Зазначені питання та багато інших невіршених проблем у зазначеній сфері з кожним роком стають дедалі актуальнішими. Зокрема, політика щодо обліку та контролю за переселенцями, яку здійснює Міністерство соціальної політики, призводить до блокування соціальних виплат жителям тимчасово невідконтрольних районів Донецької та Луганської областей, не полегшуючи становище біженців на звільнених територіях. Тому нагальні питання повинні вирішуватися комплексно: з одного боку, – за наявності відповідної уніфікованої нормативно-правової бази, а з іншого – за присутності та функціональності належних інституцій, відповідальних за реалізацію завдань держави в сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

Загалом, у напрямі вирішення проблеми інституційного забезпечення необхідно на рівні окремих органів державної влади рекомендувати здійснити такі дії, які здатні реально вплинути на вирішення ситуації у досліджуваній сфері:

1. На рівні Кабінету Міністрів України потрібно:

– забезпечити прийняття та реалізацію положень Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року, в якій потрібно відобразити інтереси внутрішньо переміщених осіб у контексті їх соціального захисту. Доцільно зазначити, що проект цієї стратегії вже розроблений, проте не введений в дію [8];

– вирішити проблему реєстрації, контролю та обліку внутрішньо переміщених осіб й, відповідно, ведення Єдиного інформаційного реєстру переселенців (формування єдиної бази даних) шляхом передачі цих повноважень від Міністерства соціальної політики до Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, тобто до профільного міністерства, що займається проблематикою внутрішніх мігрантів;

– доручити Міністерству з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб та Міністерству соціальної політики вжити заходи щодо ефективної роботи Єдиного інформаційного електронного реєстру переселенців, а також забезпечити об'єктивне наповнення та збільшення бази даних щодо особливих потреб та соціально-демографічних характеристик внутрішньо переміщених осіб;

– гнучко поставитись до вирішення питання соціальних виплат громадянам України на тимчасово невідконтрольних територіях, забезпечити виплати їм пенсій на рівних із усіма громадянами України умовах, відокремити отримання довідки внутрішньо переміщеним особам від отримання усіх соціальних виплат та пенсій, диференціювати ці виплати за напрямками (адресна допомога внутрішньо переміщеним особами, виплата їм пенсій та інших соціальних допомог), що потрібно забезпечити на рівні функціонування Міністерства з питань окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб;

– доручити Міністерству закордонних справ України взяти до відома, опрацювати та врахувати побажання і зауваження держав-учасниць ОБСЄ у людському вимірі та представників ООН щодо ситуації на тимчасово окупованих та анексованих територіях і забезпечення реалізації законних прав та гарантій українських громадян, вимушених мігрувати в інші регіони України;

– зобов'язати органи державної влади та органи місцевого самоврядування інформувати внутрішньо переміщених осіб через єдиний інформаційно-ресурсний центр (сайт) для вимушено переміщених осіб щодо змін у законодавстві, можливостей оренди житла, чинних програм підтримки тощо;

– зобов'язати обласні державні адміністрації розробити обласні програми та сприяти органам місцевого самоврядування у прийнятті відповідних місцевих програм щодо підтримки, соціальної адаптації та інтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України;

– уповноважити відповідні органи державної влади та органи місцевого самоврядування щодо проведення аналізу поданих доказів про реєстрацію внутрішньо переміщених осіб у зоні АТО та в Автономній Республіці Крим, внесення відповідних записів у паспорти України або в додатки до ID картки.

2. На рівні Верховної Ради України як законодавчого органу держави потрібно здійснити таке:

– забезпечити реалізацію права українських громадян на участь у виборах у тій місцевості, де проживають внутрішні мігранти, відповідно до чого уніфікувати чинну нормативно-правову базу. Необхідними умовами для участі внутрішньо переміщених осіб у місцевих виборах можуть бути або проживання у певній місцевості протягом визначеного періоду часу, або офіційне працевлаштування чи відкриття власної справи, про що свідчитиме сплата місцевих податків та зборів;

– забезпечити переселенцям реалізацію їх конституційного права на житло шляхом надання їм тимчасового місця проживання, допомоги при отриманні кредитних послуг на придбання житла, а також отримання освітніх та інших видів послуг, гарантованих Конституцією України;

– врегулювати в законодавчому порядку проблеми дітей внутрішніх мігрантів, зокрема щодо спрощення процедури отримання в судовому процесі одним із батьків дозволу на ввіз дитини у зону АТО та в Автономну Республіку Крим;

– уніфікувати процедуру прийняття до розгляду у судовому провадженні документів внутрішньо переміщених осіб, що не відповідають закріпленій формі, наявності печаток тощо, а також визначити окрему спрощену процедуру відновлення судових проваджень, втрачених у зоні проведення АТО та на території окупованої Автономної Республіки Крим на підставі наданих особою документів та наявної в реєстрі судових рішень інформації.

3. На рівні Міністерства соціальної політики України потрібно здійснити такі дії:

– забезпечити періодичне звітування підзвітних органів соціального забезпечення щодо допомоги внутрішньо переміщеним особам, виділення їм гуманітарної та інших видів допомог, а також задоволення їх потреб шляхом подання відповідних даних на офіційних сайтах;

– забезпечити спеціальну звітність відповідних інституцій (центрів зайнятості, структур соціального захисту, органів місцевого самоврядування) щодо задоволення потреб ветеранів АТО та внутрішньо переміщених осіб, яка буде відокремленою від даних про інші верстви населення, що потребують соціальної допомоги, з метою представлення реальної ситуації у сфері забезпечення конституційних прав та свобод українських громадян.

4. На рівні органів місцевого самоврядування необхідно здійснити такі дії:

– інвентаризувати житловий фонд, який розташований на підпорядковуваній їм території, з метою оцінки можливості виділення житла внутрішньо переміщеним особам, які бажають оселитися на відповідній території, на правах тимчасового розміщення або постійного користування;

– розробити та затвердити регіональні (місцеві) програми, на основі яких буде здійснюватися підтримка щодо адаптації та інтеграції внутрішніх мігрантів в інші регіони проживання.

Поряд із зазначеними вище органами державної влади доцільно згадати ще й Генеральну прокуратуру України та Службу безпеки України. У першому випадку зазначеній інституції необхідно запровадити державну кампанію сприяння внутрішньо переміщеним особам в отриманні статусу потерпілих внаслідок збройного конфлікту (в межах наявних кримінальних проваджень у правоохоронних органах України). У другому випадку Служба безпеки повинна вживати заходів щодо зменшення черг через упорядкування при проходженні лінії зіткнення та забезпечення першочергових потреб на контрольних пунктах в'їзду-виїзду (водою, туалетами, швидкою медичною допомогою тощо).

Загалом, вжиття запропонованих заходів щодо вдосконалення інституційного забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та покращення виконання функцій тими інституціями, які повинні діяти у зазначеній сфері, дасть можливість краще адаптуватися переселенцям до нових умов життя та реалізовувати свої права та гарантії, закріплені в Конституції України.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, питання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні має доволі вагоме інституційне забезпечення, підкріплене функціонуванням широкого спектру інституцій, які повинні здійснювати функції соціального захисту та соціального забезпечення усіх верств населення. Проте це інституційне забезпечення

насамперед стосується усіх категорій українських громадян, відповідно до чого можна стверджувати про його загальне спрямування. З огляду на це, потрібно акцентувати увагу на необхідності покращити функціональне забезпечення діяльності інституцій, які діють у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених громадян.

Існує широкий спектр питань, які потребують нагального вирішення зокрема, розширення та доповнення функціональних обов'язків Верховної Ради України в частині уніфікації нормативно-правової бази. Щодо Кабінету Міністрів України і, зокрема, Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб як профільного центрального органу влади, а також Міністерства соціальної політики, то їм потрібно посилити свої функціональні обов'язки та зосередити увагу саме на внутрішньо переміщених особах, зважаючи на специфіку цієї категорії та її незахищеність перед життєвими викликами. Відповідно до цього необхідно прийняти нові та вдосконалити існуючі законодавчі акти та розширити межі повноважень відповідних інституцій, що дасть змогу покращити соціальний захист внутрішньо переміщених осіб.

Перспективою подальших наукових досліджень у цьому напрямі є оцінка зарубіжного досвіду соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та вивчення можливості його запровадження із урахуванням українських реалій.

Список використаної літератури

1. Вироблення політики щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні. URL : <https://www.irf.ua/content/files/dp-2015-7.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
2. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи : Закон Верховної Ради УРСР України № 796-XII від 28.02.1991 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/796-12> (дата звернення: 12.11.2019).
3. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України № 1706-VII від 20.10.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18> (дата звернення: 11.11.2019).
4. Ключові засади державної політики у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : аналіт. зап. URL : <http://old2.niss.gov.ua/articles/2375> (дата звернення: 11.11.2019).
5. Дані Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб. URL : <https://mtot.gov.ua> (дата звернення: 12.11.2019).
6. Конституція України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254-вр> (дата звернення: 11.11.2019).
7. Офіційні дані Міністерства соціальної політики України щодо кількості внутрішньо переміщених осіб. URL : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=193423&cat_id=107177 (дата звернення: 12.11.2019).
8. Проект Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року. URL : <https://dmsu.gov.ua/assets/files/project/Strategia.pdf> (дата звернення: 11.11.2019).

Статтю подано: 09.12.2019

Статтю схвалено: 27.12.2019

Alimova Iryna Yevhenivna

*PhD student of the European Integration and Law Department of Lviv Regional
Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration
under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0003-3785-4774

e-mail: ms.mudriks@gmail.com

INSTITUTIONAL PROVISION OF SOCIAL PROTECTION OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS

Problem setting. The military conflict in Donbas and the annexation of Crimea by the Russian Federation resulted in the emergence of a large number of people forced to migrate from their places of residence. The emergence of a large number of internally displaced persons in Ukraine has exacerbated the problems associated with their social protection: obtaining social payments and benefits, settlement and painless integration within social formations that have become a new refugee habitat. In this regard, the role and importance of the institutions responsible for the social protection of internal migrants and ensuring the implementation of constitutional norms regarding guarantees of the rights and freedoms of all citizens of Ukraine are strengthened.

Recent research and publications analysis. Issues of internally displaced persons and their social protection are raised in the publications of the following researchers: N. Avdeeva, I. Arakelova, I. Basova, I. Bulik, S. Bulets, V. Vashkovich, O. Volokh, I. Golovey, T. Doronyuk, L. Kazakova, N. Kaminskaya, A. Krupy, T. Kulchytsky, M. Mendzhul, O. Perepelyukova, O. Rosula, A. Solodko and others. However, the problem of improving the institutional support for the social protection of internally displaced persons remains topical and in need of urgent regulation, so that there is a necessity for detailed and thorough scientific research in this field.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The purpose of this article is to evaluate the institutional support in the field of social protection of internally displaced persons in Ukraine and to substantiate the directions of optimizing the functioning of public authorities in the context of the investigated issue.

Part of the general problem remains to reveal the directions of functioning of public authorities in terms of regulation of social protection of internally displaced persons; to analyze the problems of internally displaced persons and the necessity for special approaches to the institutional support of social protection of this category of citizens; to substantiate the main directions of improvement of institutional support of social protection of internally displaced persons; to emphasize the importance of enhancing the effectiveness of local government bodies in the context of optimizing the social protection of internally displaced persons.

Paper main body. The article examines the experience obtained with the problems of internally displaced persons in 1986 as a result of the explosion at Chornobyl NPP and the adopted Law of the Ukrainian SSR "On the Status and Social Protection of Citizens Affected by the Chornobyl Disaster № 796-XII.

For example, in 2014 – 2016 important legal and institutional frameworks for the protection of the rights and freedoms of displaced persons were laid in Ukraine – the Law of Ukraine "On Ensuring the Rights and Freedoms of Internally Displaced Persons" was adopted

in October 20, 2014, № 1706-VII, as well as several by-laws of the Cabinet of Ministers of Ukraine.

In 2016, the Ministry of Occupied Territories and Internally Displaced Persons was set up in Ukraine to manage the occupied areas of Donetsk, Luhansk and Crimea, which suffered from Russia 2014 military intervention.

In the normative legal order, the realization of the right to social security and protection in Ukrainian society is guaranteed by the national social protection system, which is based on the norms of the Constitution of Ukraine.

Along with these institutions of national importance are the Ministry of Social Policy, the Security Service of Ukraine and local government authorities responsible for implementing the policy on social protection of internally displaced persons.

It has been proved that the institutional support for social protection of internally displaced persons requires significant improvement, as there are currently some problems affecting internal migrants that, even in the presence of an appropriate legal framework, need urgent solutions.

There are highlighted the proposed measures to improve the institutional support for social protection of internally displaced persons and to improve the performance of functions by those institutions that are called to act in this sphere.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Therefore, the issue of social protection for internally displaced persons in Ukraine has a considerable amount of institutional support, facilitated by the functioning of a wide range of institutions designed to carry out the functions of social protection and social welfare of all segments of the population. However, this institutional support applies primarily to all categories of Ukrainian citizens, according to which it is possible to speak about its general character. In this regard, it is necessary to emphasize the necessity to improve the functional support of the activities of institutions working in the field of social protection of the Ukrainian population.

There is a wide range of issues that need urgent resolution, in particular, the extension and complementation of functional responsibilities of the Verkhovna Rada of Ukraine regarding the unification of the regulatory framework. Concerning the Cabinet of Ministers of Ukraine and, in particular, the Ministry of Occupied Territories and Internally Displaced Persons as a Profile Central Authority, as well as the Ministry of Social Policy, they need to strengthen their functional responsibilities and focus specifically on the category of internally displaced persons and its insecurity against the challenges of life. Accordingly, it is necessary to adopt new and improve existing legislation and to expand the powers of the respective institutions, which will improve the social protection of internally displaced persons.

The prospect of further scientific research in this area is to evaluate the foreign experience of social protection of internally displaced persons and to study the possibility of its implementation in Ukrainian realities.

Key words: social protection; internally displaced persons; institutional support; occupied territories; public authorities; public policy.

References

1. *Vyroblennia polityky shchodo vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini.* (2019). URL : <https://www.irf.ua/content/files/dp-2015-7.pdf> [in Ukrainian].
2. Pro status i sotsialnyi zakhyst hromadian, yaki postrazhdaly vnaslidok Chornobylskoi katastrofy. № 796-XII. (1991) [in Ukrainian].

3. Pro zabezpechennia prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib. № 1706-VII. (2014) [in Ukrainian].

4. *Kliuchovi zasady derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia prav i svobod vnutrishno peremishchenykh osib.* (2019). URL : <http://old2.niss.gov.ua/articles/2375> [in Ukrainian].

5. Dani Ministerstva z pytan tymchasovo okupovanykh terytorii ta vnutrishno peremishchenykh osib. (2019). URL : <https://mtot.gov.ua> [in Ukrainian].

6. Konstytutsiia Ukrainy. № 254k/96-VR. (1996) [in Ukrainian].

7. *Ofitsiini dani Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy shchodo kilkosti vnutrishnio peremishchenykh osib.* URL : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=193423&cat_id=107177 [in Ukrainian].

8. Proekt Stratehii derzhavnoi mihratsiinoi polityky Ukrainy na period do 2025 roku. (2019). URL : <https://dmsu.gov.ua/assets/files/project/Strategia.pdf> [in Ukrainian].

Paper submitted: 09.12.2019

Paper accepted: 27.12.2019

Цитування: Алімова І. Є. Інституційне забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(61) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2019. С. 53—62. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198495>).

Citation: Alimova, I. Ye. (2019). Institutional provision of social protection of internally displaced persons. *Efficiency of Public Administration*, Issue 4(61), pp. 53-62. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198495>).